

PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING OCH DISKRIMINERING

Granviks förskola

Läsåret 2025-2026

Alla människor, stora som små, har rätt att bli accepterade som de är.

Alla människor har rätt att vara olika på lika villkor.

Innehåll

Syfte.....	3
Viktiga begrepp	3
Kränkande behandling	3
Diskriminering	3
Trakasserier	3
Mobbing.....	4
Främlingsfientlighet	4
Homofobi.....	4
Sexism.....	4
Värdegrundsplan.....	5
Definitioner och hur vi arbetar för att nå våra mål	5
Främjande insatser	7
Utvärdering och analys av föregående läsår, 2024-2025	7
Kartläggning av risker för kränkningar och diskriminering inför läsåret 2025 – 2026.....	9
Sammanställning av kartläggning utifrån trygghetsvandring	10
Samanställning av kartläggning utifrån barnråd	11
Mål och åtgärder	11
Konkreta mål och åtgärder enligt målen	11
Åtgärder enligt målen för de sju diskrimineringsgrunderna	12
Rutiner för utredning och åtgärder.....	14
Rutiner för att tidigt upptäcka kränkande behandling och diskriminering	14
Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn.....	14
Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal.....	15
Rutiner för uppföljning och dokumentation	15
Ansvarsförhållande.....	15
Källförteckning.....	16
Bilaga 1. Rapportering om avvikelse i arbetsmiljön vid Granviks förskola ..	17

Syfte

Alla barn har rätt att lära och utvecklas i en trygg miljö och att bemötas med respekt. Därför är det viktigt för oss på Granviks förskola att arbeta målinriktat och förebyggande för att motverka att barn såväl som vuxna utsätts för kränkande behandling och diskriminering. Vår utgångspunkt är att alla människor har lika värde och vi har nolltolerans mot all form av kränkande behandling och diskriminering. Små barns handlingar behöver inte vara medvetna kränkningar, men den enskildes upplevelse av kränkning ska alltid tas på allvar och följas upp. Skollagen (SFS 2010:800) och diskrimineringslagen (SFS 2008:567) styr vårt arbete på det här området, liksom Läroplan för förskolan (Lpfö18, rev. 2025) och Barnkonventionen (FN:s konvention om barnets rättigheter).

Det förebyggandet arbetet som beskrivs i den här planen syftar till att främja alla barns lika rättigheter och att skapa en miljö som är trygg och säker för alla barn i vår verksamhet. För att kunna göra en bra och verksamhetsanpassad plan krävs aktuell kartläggning av risker för kränkningar och diskriminering. Med utgångspunkt i kartläggningen kan konkreta mål och planerade åtgärder för det kommande året utformas.

Viktiga begrepp

Kränkande behandling

Ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, psykiskt eller fysiskt, men som inte har något samband med de sju diskrimineringsgrunderna.

Diskriminering

När en person blir missgynnad eller kränkt utifrån någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Trakasserier

Uppträdanden som kränker en persons värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan också vara av sexuell natur, de kallas då sexuella trakasserier.

Mobbing

En eller flera upprepade negativa handlingar där någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada, psykiskt eller fysiskt.

Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att nedvärdera, förtrycka, utnyttja och kontrollera.

Främlingsfientlighet

En föreställning om att människor med avvikande kulturell eller etnisk tillhörighet eller bakgrund är sämre eller mindre lämpade för det samhälle de är främlingar till.

Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle som ger uttryck för en stark negativ syn på en normavvikande sexuell läggning eller identitet.

Sexism

Fördomsladdad diskriminering, förtryck eller utnyttjande av människor på grund av könstillhörighet. Grunden till sexism ligger i den ideologiska eller religiösa föreställningen att naturgivna skillnader mellan könen ger dem skilda uppgifter i samhället och att dessa ska bibehållas.

Värdegrundsplan

På Granviks förskola vill vi att alla, barn och vuxna, ska utveckla självkänsla, känna trygghet, uppskatta olikheter, vara tillåtande, våga säga nej, visa generositet, tro på sig själva och vara empatiska. Vi har därför valt att prioritera följande konkreta mål för att stärka vårt värdegrundsarbete: trygghet, empati, allas lika värde, livsglädje, egenvärde och livslångt lärande.

Definitioner och hur vi arbetar för att nå våra mål

Trygghet: Känsla av säkerhet, välmående och frihet från oro.

- **Hur:** Välplanerad och aktiv inskolning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet för en trygg anknytning. Personligt välkomnande av varje barn när de kommer på morgonen. Se och bekräfta varandra dagligen. Visa och tillåta känslor. Skapa struktur och rutiner. Se till så att alla mår bra, fysiskt och emotionellt. Säkra och trygga miljöer. Cirkulera på gården för att stärka relationer mellan avdelningarna och skapa trygghet hos barnen. Förebygga konflikter genom medveten placering av pedagoger på de platser där det lätt kan uppstå konflikter.

Empati: Medkänsla, omtanke och hänsyn.

- **Hur:** Vara empatiska förbilder – barnen lär genom att se. Visa att vi bryr oss om varandra, tala väl om varandra och säga tack. Visa omtänksamhet och generositet. Ha en positiv inställning. Sätta ord på känslor, både egna och barnens. Visa att alla känslor är okej. Läs böcker om känslor och vänskap. Uppmuntra barnen att hjälpa varandra. Bekräfta när barnen visar omtanke. Lös konflikter tillsammans, inte åt barnen.

Allas lika värde: Alla har samma grundläggande rättigheter oavsett kön, ursprung, ålder, religion eller andra skillnader.

- **Hur:** Respektera olikheter med hänsyn till förutsättningar och behov. Uppmuntra olikheter som något positivt. Lyssna på allas röster. Prata om rättvisa och vänskap. Arbeta för en positiv syn på kulturell mångfald genom att uppmärksamma olika högtider och traditioner. Motverka fördomar och diskriminering genom att läsa böcker eller se filmer om mångfald och inkludering där alla barn känner sig representerade. Synliggöra olika normer. Köpa in pedagogiskt material och leksaker med omsorg. Fortbildning och kollegialt lärande för att lära oss att förebygga, upptäcka och åtgärda diskriminering och kränkande behandling. Starta varje hösttermin med ämnesområdet socialt samspel som sedan får genomsyra hela verksamheten.

Livsglädje: Att få leka, skratta, vara nyfiken och ha roligt tillsammans med andra.

- **Hur:** Ge tid för lek, fantasi och spännande upplevelser. Låta barnen utforska med alla sina sinnen. Skratta och ha roligt tillsammans. Uppmuntra barnens idéer och nyfikenhet. Skapa delaktighet och inflytande. Barnråd och trygghetsvandringar varje termin där barnens tankar och åsikter får komma fram och tas tillvara. Stärka barnens motorik, hälsa och välbefinnande genom dagliga fysiska aktiviteter. Vara närvarande i barnens lekar för att stötta språkligt och socialt samt för att vägleda och förhindra konflikter.

Egenvärde: ”Jag är värdefull och är bra precis som jag är”, stark självkänsla.

- **Hur:** Bygga trygga relationer och visa att varje barn är viktigt. Bekräfta barnen som de är. Visa respekt för varje barns personlighet. Att få vara sig själv ger en stärkt självkänsla. Lyssna och ta barnens tankar på allvar. Ge positiv respons utan krav på prestation. Låta barnen göra val och känna sig kompetenta. Använda TAKK, bildstöd och tydliggörande pedagogik för att ge barnen möjlighet att förstå och kommunicera utifrån sina förutsättningar. Genom att möjliggöra kommunikation på flera olika sätt kan barnens samspel i relationer stärkas och leken utvecklas.

Livslångt lärande: Att utvecklas och lära genom hela livet.

- **Hur:** Ta vara på barnens vetgirighet, vilja och lust att lära. Uppmuntra kreativa aktiviteter och tankar. Visa att lärande är roligt och meningsfullt. Ge tid för utforskande och undersökande lek. Låta barnen prova, göra misstag och försöka igen. Stärka barnens tro på sin egen förmåga. Låta barnen samarbeta och lära tillsammans i grupp. Beakta rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler.

Genom att vara goda förebilder för barnen skapar vi förutsättningar att utveckla trygghet, empati, allas lika värde, livsglädje, egenvärde och ett livslångt lärande.

Främjande insatser

Trygghetsarbetet rör förskolans hela arbete, från sättet att organisera och genomföra undervisning/aktiviteter till sättet att prata och agera under hela förskoledagen. Arbetet sker varje dag, under hela utbildningstiden. Det främjande arbetet är en viktig del av förskolans värdegrundsarbete. Det främjande arbetet utgör även grunden för arbetet mot kränkande behandling och diskriminering. Ett framgångsrikt främjande trygghetsarbete verkar i sig också förebyggande. Granviks förskola har tillgång till specialpedagog som kan handleda och stötta personalen i trygghetsarbetet.

En stor betydelse i det främjande trygghetsarbetet är pedagogernas förhållningssätt, barnsyn och kunskapssyn. Lärmiljöerna anpassas utifrån barnens behov och intressen. Pedagogerna är aktivt medvetna, deltar i barnens lek och är närvarande i inom- och utomhusmiljön. Pedagogernas schema anpassas så långt det är möjligt efter barnens tider för att säkerställa bemanning i förhållande till antal barn.

Förskolan ska se och bekräfta varje barn för dess egen person, stärka varje barn i sin identitet och självkänsla utan att lägga värderingar i deras könsuttryck, samt ha ett tillåtande klimat för allas likheter och olikheter, vuxna som barn. Detta gör vi genom ett aktivt pågående jämställdhetsarbete, t. ex. genom utbildning och diskussioner på APT och studiedagar. Förskolan har en särskilt framtagen jämställdhetsplan som vägleder oss i detta arbete.

Vi arbetar aktivt med att påverka barnens miljö och material för att motverka negativa mönster. När det sker inköp av material till lärmiljöer på förskolan utgår vi från ett normkreativt perspektiv. Vi använder oss av observationer, trygghetsvandringar och barnråd för att kartlägga vilka problemområden vi behöver arbeta med.

Utvärdering och analys av föregående läsår, 2024-2025

Under hösten 2023 deltog personal i föreläsningen "Den lekande undervisande läraren". Vikten av att vara närvarande pedagoger är något vi fortlöpande diskuterar och reflekterar kring under våra APT och studiedagar, vilket gjort att vi upplever att pedagogerna blivit bättre på att vara mer närvarande och medforskande i leken. Resultatet vi ser är färre konflikter mellan barnen och stärkt gemenskap i barngruppen. Vi behöver fortsätta att aktivt utveckla barnens lekar, stötta de barn som har svårt för lekkoderna samt utmana de barn som kommit långt i sin lekutveckling.

Genom att starta upp varje hösttermin med ämnesområdet Socialt samspel, där vi arbetar med vår värdegrund, vi-känsla i gruppen, kompisregler och hur vi ska vara mot varandra för att alla ska trivas och må bra, så upplever vi att barngruppen svetsas samman och att barnen blir trygga med varandra och oss pedagoger. När det sker förändringar i barngruppen, tex när det kommer nya barn eller när det uppstår konflikter

mellan barnen behöver vi gå tillbaka och arbeta mer aktivt med det sociala samspelet för att stärka barngruppen och varje enskild individ.

I juni 2024 påbörjade vi en fortbildningsinsats med Sara Wikander, friskvårdskonsulent och hälsocoach för barn och ungdomar och grundare till företaget *Balanserade Barn*. Vi fick lära oss vikten av vad motorik och rörelse gör för barns utveckling och lärande. Om vi upplever att ett barn har svårigheter med motoriken eller inläringen behöver vi gå tillbaka till de grundläggande motoriska rörelserna som ett barn lär sig i tidig ålder och stärka dessa. Vi har träffat Sara Wikander vid tre tillfällen och fått lära oss om finmotorik, grovmotorik, pulshöjande aktiviteter, avslappning och massage. För att barnen ska orka delta i undervisningen upplever vi att balansen mellan rörelse/motorik och avslappning är väldigt viktig. Flertalet pedagoger har använt sig av övningar från *Balanserade Barn* flera dagar i veckan och upplever att barnen har mer ork till att stanna i leken och aktiviteterna jämfört med tidigare. När vi använder oss av massage, yoga och avslappning blir det en lugnare övergång och färre konflikter mellan barnen.

Det finns alltid ett fåtal barn som har svårt att hitta sin plats i gruppen och då är det extra viktigt att vi vuxna finns nära, kan läsa av signaler och stötta vid behov. På avdelningsplaneringar och löpande under dagen uppmärksammar pedagogerna varandra på om det finns barn som är i behov av extra stöttning samt i vilka situationer det är aktuellt. Vid behov kommer vår specialpedagog och handleder pedagogerna. I samråd med vårdnadshavare kan specialpedagogen observera enskilda barn och ge handledning kring just detta barns svårigheter och hur vi bör bemöta dessa för att ge barnet de bästa förutsättningarna för utveckling och lärande utifrån sina behov.

Under tidigare trygghetsvandringar och diskussioner i arbetslaget har det framkommit att vissa barn upplevts oroliga utan sina ordinarie pedagoger på gården vid avdelningsplaneringar. Vi har arbetat med att tydliggöra och förbereda barnen inför dessa situationer och upplever nu en större trygghet hos barnen och att barnen har lättare för att knyta an till pedagoger på andra avdelningar. Detta förebyggande arbete kommer vi att fortsätta med för att bibehålla tryggheten hos barnen. Vi har även pratat om vikten av att cirkulera på gården för att se, höra och uppfatta allt som händer mellan barnen och säkerställa barnens trygghet. Ökad rörelse bland pedagogerna har lett till att vi snabbare kunnat uppmärksamma och förhindra konflikter, vilket sammantaget lett till färre konflikter på gården. Att vi cirkulerar ger oss också ökad möjlighet att uppfatta platser på gården som barnen upplever som otrygga. Vi kan dock bli ännu bättre på att sprida ut oss på gården och gemensamt ta ansvar för allas barn även när ordinarie personal finns på plats. Efter observationer från pedagogerna har det framkommit att det ofta uppkommer konflikter mellan barnen vid stora rutschkanan där lekarna tenderar att bli livliga. En pedagog ska därför alltid vara placerad vid rutschkanan vid utevistelse.

Under hösten 2023 gick samtliga pedagoger en TAKK-utbildning under två kvällar. Utbildningen har medfört att fler pedagoger aktivt använder TAKK i både undervisningen och i de dagliga rutinerna. Genom att ge barnen fler möjligheter att

kommunicera och uttrycka sig uppstår färre konflikter samt att samspelet och relationen stärks mellan barnen, liksom mellan barnen och pedagogerna.

Under hösten 2024 hade vi ett samarbete med Omtankens hus där barnen fick möjlighet att träffa den äldre generationen för att sjunga, pyssla och berätta sagor tillsammans. Vi upplevde att barnen där och då kände empati och ansvarsfullhet gentemot de äldre och bemötte dem på ett omtänksamt och fint sätt. Inför läsåret 2025-2026 kommer vi att ha ett nytt samarbete med Ken Kvist på Höllvikens boxningsklubb, där våra 5-åringar en dag/vecka får träffa aktiva pensionärer och ha olika typer av gruppträning tillsammans med professionella instruktörer. Att umgås och byta erfarenheter över generationsgränserna tror vi är väldigt positivt för att utveckla barnens empati och omtanke om äldre människor, samtidigt som barnen får känna att de kan bidra till att göra någon annan glad.

Kartläggning av risker för kränkningar och diskriminering inför läsåret 2025 – 2026

Förskolan arbetar med genusmedveten pedagogik och allas lika värde i det dagliga arbetet med barnen. Genom att regelbundet se över barnens trygghet och trivsel och kartlägga vår verksamhet kan vi upptäcka risker för kränkande behandling och diskriminering.

Varje hösttermin genomför Trygga Barn-gruppen trygghetsvandringar med våra 4-5-åringar utomhus för att kartlägga platser på gården där barnen kan uppleva otrygghet eller där kränkningar kan möjliggöras om vi vuxna inte är uppmärksamma och närvarande. Varje vårtermin genomförs trygghetsvandringar inomhus med samma åldersgrupp för att kartlägga våra lärmiljöer och säkerställa en trygg och säker inomhusmiljö. Kartläggningen utgår ifrån ett frågeformulär där barnen enskilt får svara med egna ord eller peka på en glad eller ledsen mun för att beskriva känslan vid de olika platserna/lärmiljöerna. Frågeställningarna till barnen handlar om trygghet, kompisrelationer, vuxenrelationer, leken m.m. En gång per termin genomförs barnråd i grupp tillsammans med våra 4-5-åringar. Här ställer pedagogerna frågor till barnen och diskuterar allmänt kring trygghet och trivsel. Exempel på frågor är var barnen önskar att vi vuxna ska befinna oss så att de vet var de kan nå oss om de behöver oss, om barnen känner att de får tröst om de är ledsna, vem de helst blir tröstade av osv.

Vi har kartlagt verksamheten med pedagogerna genom arbete med planen mot kränkande behandling och diskriminering, där vi har utgått från de sju diskrimineringsgrunderna. På våra APT har pedagogerna arbetat med frågeställningar i olika gruppkonstellationer, där frågeställningarna handlat om hur pedagogerna upplever att vi konkret har arbetat med planen, vad vi kan vidareutveckla, vilka mål vi behöver ha kvar samt vilka nya mål vi behöver lyfta och arbeta aktivt med.

Genom att kartlägga verksamheten kan vi se om våra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering fungerar. Eventuella problem blir tydligare. Det blir lättare att förstå varför kränkningar eller fall av diskriminering uppstår, i vilka sammanhang och hur det tar sig uttryck.

Sammanställning av kartläggning utifrån trygghetsvandring

Under hösten 2024 genomfördes trygghetsvandringar utomhus med våra 4- och 5-åringar och under våren 2025 genomfördes trygghetsvandringar inomhus. På frågan hur det känns att gå till förskolan tycker en övervägande majoritet att det känns bra för att det är roligt här, de längtar hit för att få leka med sina kompisar. Ett par barn svarade att de vill vara hemma och mysa med familjen och ett barn svarade att hen ibland är lite ledsen vid lämning men att det går över. Över lag verkar barnen trivas väldigt bra på förskolan.

På frågan om det finns någon på förskolan som kan ge tröst om barnet är ledset eller har slagit sig framkommer att barnen känner att de kan vända sig till både fröknar och kompisar om de är ledsna. Två barn svarade att de vill att deras mamma ska trösta dem, men att det går bra med fröknarna också.

Under trygghetsvandringen utomhus ställdes frågan om det finns ställen på gården där barnen är rädda för att vara eller *inte* tycker om att leka. Det framkommer att barnen kan bli rädda bakom lektugan där det upplevs mörkt eftersom träd och buskar skymmer ljuset, i synnerhet om de inte ser någon pedagog. Ett par barn säger att de ibland blir rädda på den stora kompisgungan om barnen gungar för högt för då kan de bli illamående. Det är även otäckt om det är för många barn på gungan samtidigt. Flera barn nämner att de inte tycker om att vara vid buskarna för där kan det vara taggigt och de kan riva sig, men också för att det är svårt att se pedagogerna därifrån. När buskarna är nedklippta upplever barnen att det är tråkigt att vara där, annars upplever många barn att det är ett roligt tillhåll. De äldre barnen tycker inte att det är så kul vid båtlekplatsen eftersom där saknas gungor. Hinderbanan upplevs svår enligt ett barn och därför tycker hen inte om att vara där.

På frågan var barnen vill att pedagogerna ska vara när vi är utomhus framkommer det att barnen vill att vi ska vara nära ingången till deras avdelning så att de alltid vet var vi är. Flera barn nämner också att de vill att vi ska vara vid vagnarna där barnen sover, vid gungorna och vid den stora rutschkanan.

Under trygghetsvandringen inomhus ställdes frågan om det finns rum där barnen kan bli rädda att vara och vad som händer där. Ett barn nämner att hen är blyg och inte gillar att vara på andra avdelningar. Ett annat barn berättar om en "kub" där det finns leksaksinsekter och att hen ibland tycker det är läskigt att vara där för att hen tror att krypen är riktiga. Flest synpunkter kommer gällande toaletterna på grund av att barnen

upplever att de inte alltid får vara i fred utan att någon tittar, det kan vara ofräscht och luktar inte så gott.

På frågan var barnen vill att pedagogerna ska vara när vi är inomhus framkommer det att barnen vill att vi ska vara i det stora matrummet, i mitten av avdelningen. Några nämner att de vill att vi ska vara överallt där barnen är, framför allt där de små barnen är. Många barn svarar att vi kan vara var som helst. Barnen verkar över lag väldigt trygga i vår inomhusmiljö.

Samanställning av kartläggning utifrån barnråd

Under barnråden med våra 4- och 5-åringar framkommer att barnen vill att pedagogerna ska vara synliga och närvarande. Många av barnen (främst våra 5-åringar i björngruppen) vill leka utan en pedagog i lekhallen, då de tycker att det är roligare. Dock finns det barn som vill ha en vuxen närvarande ifall någon skulle skada sig eller det skulle uppstå konflikter. Barnen uttrycker att de vill att pedagogerna ska cirkulera mer på gården för att uppmärksamma eventuella konflikter och andra besvärande situationer.

Mål och åtgärder

Alla barn på Granviks förskola ska känna sig trygga, känna tillit till pedagogerna och bli respekterade för den de är. Pedagogerna ska arbeta aktivt mot kränkande behandling och diskriminering och lära sig upptäcka eventuella kränkningar. Arbetet med allas lika värde, genusperspektiv, normkritik och jämställdhet fortsätter för att medvetandegöra pedagogerna om sitt förhållningssätt mot barnen. Likaså fortsätter arbetet med att vara närvarande pedagoger och att ständigt sätta tryggheten i fokus.

Konkreta mål och åtgärder enligt målen

1. Ökad trygghet, gemenskap och goda kompisrelationer.

- **Åtgärd:** Arbeta aktivt med socialt samspel under hela läsåret för att förebygga konflikter och stärka gruppdynamiken. Arbetet sker bland annat med hjälp av kompisböcker, teater och rollspel.

2. Tryggare relationer mellan barn och pedagoger på hela förskolan.

- **Åtgärd:** Uppmärksamma och bekräfta varandras barn på avdelningarna så att barnen kan knyta an till pedagoger på andra avdelningar än den egna.

3. Utvecklad motorik och förbättrad inlärning.

- **Åtgärd:** Fortsätta implementeringen av arbetsmaterialet Balanserade Barn för att stärka och utveckla barnens motorik, inlärning och samspelet mellan barnen.

4. Ökad trygghet och säkerhet på förskolans gård.

- **Åtgärd:** Cirkulera på gården för att skapa trygghet hos barnen, stärka relationen mellan barn och pedagoger på förskolan samt minska risken för att kränkande behandling och diskriminering uppkommer. Alltid ha en pedagog stationerad vid rutschkanan och kompisgungan där barn kan upplevas otrygga samt ha en tydlig kommunikation mellan pedagogerna för att undvika skador, missförstånd och konflikter. Borttagande av lekstugan som blivit gammal och är i för dåligt skick för att upprusta.

5. Förbättrad kommunikation och samspel i relationer.

- **Åtgärd:** Fortsätta arbetet med TAKK, bildstöd och tydliggörande pedagogik så att barnen får möjlighet att utveckla sin kommunikativa förmåga. Att kunna kommunicera på flera olika sätt utifrån sin egen förmåga stärker barnens samspel i relationer, utvecklar leken och minimerar antalet konflikter.

6. Förbättrad lekförmåga hos barnen.

- **Åtgärd:** Vara närvarande i barnens lekar för att stötta och utmana där det behövs. Pedagogernas närvaro gör att vi kan hjälpa barnen att förstå lekkoderna och stötta barnen i att hantera uppkomna konflikter.

Åtgärder enligt målen för de sju diskrimineringsgrunderna

Kön

Fortsätta föra aktuella kollegiala diskussioner på APT och studiedagar. Utifrån nya kunskaper fortsätta att se över miljö och material, exempelvis böcker, pussel, sånger samt hur lekmaterial presenteras. Barnen bemöts inte utifrån sitt kön eller vad de har på sig. Barnen är inte sitt kön och ska inte förväntas uppträda enligt bestämda könsmönster. Fortsätta observera barngruppen för att upptäcka strukturer. Bygga självkänsla hos barnen genom att bryta negativa förväntningar, byta ut ordet *inte*, undvika tjat och låta alla barn komma till tals. Skilja på person och prestation, i stället för att säga att barnen är duktiga kan vi poängtera vilken tillgång de är. Visa intresse i stället för att värdera barnens alster genom att ställa frågor. Undvika fysisk beröring i negativa situationer.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Barnen bemöts inte utifrån sitt kön eller vad de har på sig. Fortsätta att utbilda personalen. Vi ska inte utgå ifrån att barn, vårdnadshavare eller personal är heterosexuella. Att kontinuerligt se över blanketter och språkbruk, t. ex. att använda icke normativa begrepp.

Etnisk tillhörighet

Vi arbetar enligt handlingsplan för mottagande av nyanlända barn samt för modersmålsstöd i förskolan. Öka förståelsen för egen och andras kulturer genom att servera mat från olika världsdelar/länder och göra olika kulturer levande i undervisningen genom att t. ex. uppmärksamma olika kulturella traditioner och högtider. Uppmärksamma Sveriges nationella minoriteter och deras kulturer.

Funktionshinder

Miljön ska vara tillgänglig för alla oavsett behov. Utbildning av personalen på den aktuella avdelningen i barnets specifika funktionshinder och behov. Aktiviteter ska vara anpassade så att alla barn kan vara delaktiga och känna sig som en tillgång i gruppen.

Sexuell läggning

Pedagogerna ska presentera olika familjekonstellationer genom böcker, filmer, rollekar och annat material där heterosexualitet inte är normen. Vi ska inte utgå ifrån att barn, vårdnadshavare och personal är heterosexuella. Vi ser över blanketter och språkbruk, t. ex. att använda icke normativa begrepp.

Ålder

Vi anpassar aktiviteter efter barnens ålder och mognad samtidigt som vi erbjuder aktiviteter baserade på barnens intresse så att de kan umgås över åldersgränserna. Pedagogernas ansvarsgrupper är åldersblandade och utgår ifrån intresse och spetskompetens för att undvika stereotypa normer, t. ex. att unga människor har bättre IT-kunskaper än äldre.

Religion

Vi uppmärksammar olika religioner och dess kulturella inslag, både i vardagen och genom exempelvis "matveckan". Vi bedriver utbildning som inte ensidigt påverkar barnen till förmån för den ena eller andra åskådningen, dvs. undervisningen ska vara saklig, allsidig och icke-konfessionell. Vi ska samarbeta med familjerna för att öka vår kunskap.

Rutiner för utredning och åtgärder

Den som upplever sig ha blivit kränkt ska alltid tas på allvar. Att inte bli tagen på allvar innebär att bli dubbelt kränkt. Barns uppfattning om vad som är kränkande kan ibland tyckas vara en småsak för den vuxne, men så är det aldrig för barnen.

Rutiner för att tidigt upptäcka kränkande behandling och diskriminering

- Personalen ska vara närvarande och uppmärksam på vad som sker i samspelet mellan barnen för att kunna avvärja eller förhindra eventuella konflikter.
- När en konflikt uppstår ska personalen ansvara och göra barnen delaktiga i att lösa konflikten direkt.
- Förskolans personal ska solidariskt använda sig av gemensamt beslutade regler och tillvägagångssätt.
- Regelbundet arbete med kompisregler.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

- All personal har skyldighet att ingripa när de ser eller hör barn som bråkar eller utsätter andra för kränkande behandling och/eller diskriminering.
- Samtal ska ske mellan de inblandade för att försöka kartlägga bakgrunden till den uppkomna situationen.
- Ansvarig personal informerar de inblandades vårdnadshavare. Det är viktigt att vara uppmärksam på om en kränkning är en enstaka händelse eller om den är en del av systematiska och återkommande kränkningar.
- Ansvarig personal upprättar en kränkningsanmälan (bilaga 1: Rapportering om avvikelse i arbetsmiljön) som lämnas till rektor. Rektor ska alltid informeras om kränkningar.
- Rektor ansvarar tillsammans med huvudmannen/styrelsen för att utreda kränkningsanmälan.
- Beslut fattas om vilka åtgärder som ska vidtas.
- Vid behov kontaktas specialpedagog för stöd och handledning.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

- Den personal som får kännedom om kränkande behandling av vuxen till barn är skyldig att i första hand konfrontera den vuxna som kränker samt att informera rektor.
- Rektor och den personal som uppmärksammat kränkningen samtalar tillsammans med den vuxna som utfört kränkningen samt övrig berörd personal.
- Vårdnadshavare ska omedelbart informeras och få möjlighet att samtala med berörda parter samt rektor.
- Hela processen dokumenteras på avsedd blankett (bilaga 1: Rapportering om avvikelse i arbetsmiljön).
- En handlingsplan ska upprättas och uppföljning ska ske. Om kränkningen är av allvarlig karaktär kan detta leda till uppsägning av personliga skäl eller avsked med omedelbar verkan.

Rutiner för uppföljning och dokumentation

Uppföljning ska ske med samtliga berörda och alla ska ges möjlighet att komma till tals. Rektor ansvarar tillsammans med berörd avdelningspersonal för att uppföljningen genomförs och dokumenteras.

- Rektor fattar beslut gällande *när* uppföljning ska ske, *vad* som ska följas upp och *vem* som ska ansvara för uppföljningen.
- Uppföljning sker med hjälp av observationer i barngruppen och uppföljningssamtal med berörda vårdnadshavare.
- Vid behov kontaktas specialpedagog för stöd och handledning.
- Ärendet avslutas när samtliga parter anser att den kränkande behandlingen har upphört.
- Hela processen dokumenteras på avsedd blankett (bilaga 1: Rapportering om avvikelse i arbetsmiljön). Blanketten arkiveras av rektor.
- Vid behov upprättas en handlingsplan. Vårdnadshavare ska i den mån det är möjligt erbjudas att vara delaktiga i utformningen av handlingsplanen.

Ansvarsförhållande

Rektor har huvudansvar och avdelningspersonal har ansvar.

Källförteckning

SFS 2008:567. *Diskrimineringslag*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/diskrimineringslag-2008567_sfs-2008-567/ (Hämtad 2025-06-27)

SFS 2010:800. *Skollag*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800/ (Hämtad 2025-06-27)

SFS 2018:1197. *Lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-20181197-om-forenta-nationernas-konvention_sfs-2018-1197/ (Hämtad 2025-06-27)

Skolverket (2018). *Läroplan för förskolan: Lpfö 18, rev. 2025*. <https://www.skolverket.se/getFile?file=13246> (Hämtad 2025-06-27)

UNICEF Sverige (2018). *Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter*. https://assets.ctfassets.net/gl8rzq2xcs2o/FUJ64Tf4T7SHdFcZPfj7Y/ccbb852dda_c1ff7287134cdf7579b691/UNICEF_Barnkonventionen_fullversion_2024_1.pdf (Hämtad 2025-06-27)

Bilaga 1. Rapportering om avvikelse i arbetsmiljön vid Granviks förskola

Rapporteringen avser tillbud, olycksfall och kränkning/diskriminering

Händelseuppgifter

När – ange datum:	
Var – ange plats:	
Tidpunkt:	
Vad – ange om rapportering avser tillbud (oj!), olycksfall (oj!) eller kränkning/diskriminering:	
Vem – ange om rapportering avser förskolebarn eller anställd:	
Anmälarens namn:	

Fyll i nedanstående vid tillbud och olycksfall

Namn på den skadade:	
Beskrivning av händelseförloppet:	
Närvarande vid tillbudet/olycksfallet:	
Uppfattning om orsak:	

<i>Förslag till åtgärd eller utförd åtgärd:</i>	
<i>Ansvarig för åtgärd:</i>	
<i>Tid när åtgärd ska vara utförd:</i>	

Fyll i nedanstående vid kränkning/diskriminering

<i>Vem – ange om händelsen avser förskolebarn, anställd, visstidsanställd, timvikarie eller inhyrd personal.</i>	
<i>Beskrivning av händelseförloppet:</i>	
<i>Konsekvens – har den utsatta tagit skada psykiskt eller fysiskt, beskriv i så fall hur:</i>	
<i>Förslag till åtgärd eller utförd åtgärd:</i>	
<i>Uppföljning – ange när uppföljning ska ske och vad som ska följas upp:</i>	
<i>Ansvarig för uppföljning – ange namn:</i>	